

sitair hoofddocent beleid en management gezondheidszorg UMC Utrecht) een naslagwerk gemaakt voor iedere professional die werkzaam is in de gezondheidszorg. Het naslagwerk geeft de lezer een duidelijk beeld van al deze verschillende wetten en instellingen, wat ze doen, door wie ze betaald worden en waarom ze in het leven geroepen zijn. Wie weet bijvoorbeeld wat de NZa (Nederlandse Zorgautoriteit) precies doet? Ook de structuur en financiering van de gezondheidszorg komen aan bod, evenals zaken als preventie en kwaliteit en is er uitleg van definities als *marktwerking*. Tot slot biedt het boek een adreslijst van belangrijke organisaties en een lijst met afkortingen.

Het naslagwerk is een must voor iedereen die meer wil weten over de organisatie van de Nederlandse gezondheidszorg. Bovendien kan je dit boek er snel op naslaan als er een ingewikkelde afkorting of onbekende instelling voorbij komt.

Koos Jongebreur

Socratisch motiveren

Martin Appelo. Socratisch motiveren. Amsterdam: Boom, 2007. 144 pagina's, plus dvd, € 38,50. ISBN 978-90-8506-444 2.

In de huisartsenpraktijk hebben hulpverleners dagelijks te maken met mensen die ongezond gedrag vertonen. Zij roken, bewegen te weinig, eten te veel of ongezond, of hebben problemen op hun werk, maar zijn ondanks al onze pogingen niet te motiveren tot ander, gezonder gedrag. Ingrijpende verandering in een dagelijkse routine blijkt alleen te slagen als die persoon dat zelf wil. Hoe bereik je die innerlijke motivatie?

Door *socratisch* te motiveren. De filosoof Socrates gaf in zijn dialogen aan hoe je dat kunt bereiken. Door niet de ander aan te vallen (op zijn gedrag bijvoorbeeld), maar door vriendelijk te zijn. Door nederigheid. Socrates ging ervan uit dat hij niets weet en is oprecht nieuwsgierig waarom de ander doet zoals hij doet. Door deze benadering krijgt men de

motieven te horen die mensen hebben om hun gedrag voort te zetten of misschien op te geven.

In dit boek wordt de theorie van het socratisch motiveren uitgewerkt. Maar daar blijft het niet bij. Martin Appelo legt uit hoe men in de dagelijkse praktijk via een helder stappenplan beter in staat is gedragsverandering te bereiken. In het verbatim en op de dvd staan een aantal herkenbare voorbeelden uit Appelo's praktijk, die gedragstherapeut is. Hij onderscheidt drie types: de luiaard, de betweter en de angsthaas. Elk type vereist een eigen aanpak en Appelo bespreekt die aanpak aan de hand van voorbeelden.

De auteur weet uit eigen ervaring dat deze methode niet in alle gevallen helpt. Maar door dit vlot geschreven boek te lezen werd mij duidelijk waarom mijn aanpak van gedragsverandering nogal eens mislukte. Met name nu de aanpak van een ongezonde leefstijl tot een van de centrale taken van de huisartsenpraktijk is gaan behoren, kan het leren toepassen van socratisch motiveren tot beter resultaat leiden.

Klaas Reenders

Het borstkankerboek

Oldenburg H, Vrancken Peeters MJ, Van Boheemen J. Het borstkankerboek. Amsterdam: Uitgeverij Thoeis, 2007. 314 pagina's, € 27,95. ISBN 978-90-72219-16-9.

Dit knalroze boek is in de 'borstkankermaand' verschenen en volgens de voorzitter van de Borstkankervereniging Nederland moet elke huisarts het als naslagwerk hebben liggen. Heeft dit – door zes farmaceutische bedrijven gesponsorde – hardcoverboek meerwaarde boven de vele bestaande uitgaven, het infopakket van het KWF en internet? Wellicht door de paginagrote kleurenfoto's – waaronder vele mammae – uit de praktijk van het Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis, waar beide chirurgen werken? Of door de uitvoerige en indringende patiëntenverhalen, óók van een

mannelijke huisarts-patiënt? Of toch het heldere hoofdstuk over problemen bij werk en ziektekostenverzekering? Het uitgebreide register? Het medisch-historische hoofdstuk over borstkanker?

Chirurgische aspecten komen ruim aan bod, maar ik miste praktische zaken als seroomvorming en detectie van carcinoom na augmentatieplastiek. Soms is de informatie verwarrend (over zelfonderzoek bijvoorbeeld) of onjuist (borstkanker is niet doodsoorzaak nummer één bij vrouwen in Nederland, dat is beroerte). Er is veel overlap: de mammapoli staat meermalen genoemd (maar niet een ontwikkeling als de multidisciplinaire poli) evenals de schildwachtklierprocedure en het Her2/neureceptor-verhaal.

Taal- en stijlfouten en het gebruik van medisch jargon doen afbreuk aan de leesbaarheid van dit boek, dat mikt op redelijk hoogopgeleide vrouwen. Het is daarom goed dat bij de in het boek genoemde websites die van 'Mammarosa' staat, een site met informatie voor allochtone vrouwen.

De rol van de huisarts beperkt zich bij deze auteurs tot het doorverwijzen naar de mammapoli, het regelen van een second opinion en eventueel ook van euthanasie. Dat huisartsen óók betrokken zijn bij de verwijzing na screening, bij de begeleiding tijdens behandeling en in de palliatieve fase thuis of in het hospice staat er niet in. De inbreng van een internist-oncoloog mist vooral bij de uitleg over de rol (curatief/palliatief/pijnbestrijding) van de diverse chemotherapeutica, waarbij opvalt dat generieke en merknamen door elkaar gebruikt worden, maar Herceptin wel elf maal genoemd wordt (en dus niet trastuzumab).

In het hoofdstuk 'Als de ziekte niet meer te genezen is' staat een kort stukje over 'pijnbestrijding en sedatie'. Over andere symptomen in de palliatieve fase staat niets in het boek; over sedatie zelf overigens ook niet. Wat er staat over NSAID's is onvolledig; het genoemde tramadol staat niet meer in de huidige oncologische pijnrichtlijn, en 'pleisters' (geen naam genoemd) zijn een 'milde afgeleide van morfine'. De auteurs beschrijven morfine